

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2017/920 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 17. svibnja 2017.

o izmjeni Uredbe (EU) br. 531/2012 u pogledu pravila za veleprodajna tržišta roaminga

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Uredbom (EU) br. 531/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ uvodi se zajednički pristup regulaciji roaminga u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji.
- (2) U okviru Strategije jedinstvenog digitalnog tržišta za Europu koju je Komisija utvrdila u svojoj komunikaciji od 6. svibnja 2015., paket za jedinstveno telekomunikacijsko tržište, naknadno donesen Uredbom (EU) 2015/2120 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, smatra se prvim korakom prema uklanjanju maloprodajnih dodatnih naknada za roaming, čime se podupire uspostava jedinstvenog digitalnog tržišta u Uniji.
- (3) Uredbom (EU) 2015/2120 uspostavljen je novi mehanizam za određivanje maloprodajnih cijena za regulirane usluge roaminga na razini Unije kako bi se ukinule maloprodajne dodatne naknade za roaming od 15. lipnja 2017. bez narušavanja domaćih tržišta i tržišta koja se posjećuju.
- (4) Ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming uspostavljeno Uredbom (EU) 2015/2120, koje se još naziva i „u roamingu kao kod kuće” (RLAH), nužno je kako bi se uspostavilo i olakšalo funkcioniranje jedinstvenog digitalnog tržišta u cijeloj Uniji. Međutim, ta uredba nije dovoljna za osiguravanje pravilnog funkcioniranja tržišta roaminga. Ovom bi se Uredbom stoga trebalo doprinijeti tome da ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming ne utječe na modele za određivanje cijena na domaćim tržištima.

⁽¹⁾ SL C 34, 2.2.2017., str. 162.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 6. travnja 2017. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 25. travnja 2017.

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 531/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2012. o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji (SL L 172, 30.6.2012., str. 10.).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2015/2120 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o utvrđivanju mjera u vezi s pristupom otvorenom internetu te o izmjeni Direktive 2002/22/EZ o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama i Uredbe (EU) br. 531/2012 o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji (SL L 310, 26.11.2015., str. 1.).

- (5) Ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming od 15. lipnja 2017. podliježe primjeni svakog zakonodavnog akta koji predloži Komisija i u kojem su predviđene odgovarajuće mjere nakon preispitivanja veleprodajnih tržišta roaminga.
- (6) Komisija je provela sveobuhvatno preispitivanje veleprodajnih tržišta roaminga kako bi ocijenila koje su mjere nužne za omogućavanje ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming od 15. lipnja 2017.
- (7) S obzirom na nalaze tog preispitivanja, Komisija je 15. lipnja 2016. donijela svoje izvješće o preispitivanju veleprodajnog tržišta roaminga („izvješće Komisije“). U izvješću Komisije utvrđeno je da, kako bi se osiguralo da se maloprodajne usluge roaminga mogu pružati po domaćim maloprodajnim cijenama, veleprodajne ulazne vrijednosti roaminga moraju biti dostupne na razini na kojoj domaći operatori mogu pružati RLAH. Iako bi nacionalna veleprodajna tržišta roaminga s potpuno razvijenim tržišnim natjecanjem na kojima su cijene u skladu s osnovnim troškovima gostujuće mreže trebala jasno rezultirati većom održivošću RLAH-a, izvješće Komisije pokazalo je da to nije tako. U izvješću Komisije također je utvrđeno da sama buduća obveza maloprodajnog RLAH-a vrlo vjerojatno neće dovesti do veleprodajnih tržišta roaminga koja dobro funkcioniraju i koja bi omogućila pružanje RLAH-a u Uniji od 15. lipnja 2017.
- (8) Trenutačno funkcioniranje veleprodajnih tržišta roaminga moglo bi posebno utjecati na tržišno natjecanje i ulaganja na domaćim tržištima domaćih operatora zbog pretjeranih veleprodajnih naknada za roaming u odnosu na domaće maloprodajne cijene koje se naplaćuju krajnjim korisnicima. To se posebno odnosi na manje operatore, pokretne virtualne mrežne operatore (MVNO-ovi) i operatore s većim odlaznim od dolaznog roaming prometa, zbog čega RLAH postaje strukturno neodrživ.
- (9) Funkcioniranjem veleprodajnih tržišta roaminga trebalo bi se operatorima omogućiti da osiguraju povrat svih troškova pružanja reguliranih veleprodajnih usluga roaminga, uključujući združene i zajedničke troškove. Time bi se trebalo očuvati poticaje za ulaganja u gostujuće mreže i izbjeći narušavanje domaćeg tržišnog natjecanja na tržištima koja se posjećuju uzrokovano regulatornom arbitražom operatora koji se koriste pravnim sredstvima za veleprodajni pristup roamingu kako bi se natjecali na domaćim tržištima koja se posjećuju.
- (10) S obzirom na utvrđene prepreke, trebalo bi izmijeniti postojeće mjere primjenjive na veleprodajna tržišta roaminga kako bi se osiguralo da se razinom veleprodajnih naknada za roaming omogući održivo pružanje RLAH-a u Uniji.
- (11) Kako bi se omogućio razvoj učinkovitijih, integriranih i konkurentnih tržišta usluga roaminga, operatorima bi, kada pregovaraju o veleprodajnom pristupu roamingu za potrebe pružanja maloprodajnih usluga roaminga, trebalo ponuditi mogućnost da pregovaraju o inovativnim mehanizmima određivanja veleprodajnih cijena koji nisu izravno povezani sa stvarno potrošenim količinama, poput paušalnih plaćanja, unaprijed preuzetih obveza ili ugovora utemeljenih na kapacitetu ili mehanizmima određivanja cijena koji odražavaju razlike u potražnji tijekom cijele godine. Stoga bi strane u pregovorima trebale imati mogućnost dogovoriti se da neće primjenjivati maksimalne regulirane veleprodajne naknade za roaming za vrijeme trajanja sporazuma o veleprodajnom roamingu. To bi isključilo mogućnost da bilo koja od stranaka naknadno zatraži primjenu maksimalnih veleprodajnih naknada određenih na temelju količine na stvarnu potrošnju, kako je utvrđeno Uredbom (EU) br. 531/2012. Ova mogućnost ne bi smjela dovoditi u pitanje obveze u pogledu pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga u skladu s tom uredbom.
- (12) Trebalo bi pojasniti uvjete koji se mogu uključiti u standardne ponude kako bi se operatorima pokretnih mreža omogućilo da spriječe stalni roaming ili zlorabu ili prekomjernu uporabu veleprodajnog pristupa roamingu. Posebno, operator gostujuće mreže, ako ima opravdane razloge vjerovati da postoji stalni roaming od strane velikog dijela korisnika davatelja usluga roaminga ili zloraba ili prekomjerna uporaba veleprodajnog pristupa roamingu, trebao bi moći od davatelja usluga roaminga zatražiti informacije, iskazane skupno i potpuno u skladu sa zahtjevima Unije i nacionalnim zahtjevima u pogledu zaštite podataka, na temelju kojih se može utvrditi postoji li kod velikog dijela korisnika davatelja usluga roaminga stalni roaming ili postoji li zloraba ili prekomjerna uporaba veleprodajnog pristupa roamingu, kao što su informacije o dijelu korisnika čija je domaća potrošnja neznatna u usporedbi s potrošnjom u roamingu. Nadalje, raskidu sporazuma o veleprodajnom roamingu radi sprečavanja stalnog roaminga ili zlorabe ili prekomjerne uporabe veleprodajnog pristupa roamingu trebalo bi pribjegavati samo ako se ta situacija nije uspjela riješiti manje strogim mjerama. Takav raskid trebao bi podlijegati prethodnom odobrenju nacionalnog regulatornog tijela operatora gostujuće mreže, vodeći u najvećoj mogućoj mjeri računa o mišljenju Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC) ako se s njim savjetovalo. Manje stroge mjere mogle bi obuhvaćati povećanje veleprodajnih naknada koje ne premašuju maksimalne veleprodajne naknade utvrđene ovom Uredbom za količine koje premašuju ukupnu količinu utvrđenu u sporazumu. Takve veće veleprodajne naknade trebalo bi utvrditi unaprijed ili od trenutka kada operator gostujuće mreže na temelju objektivnih kriterija utvrdi da kod velikog dijela korisnika davatelja usluga roaminga postoji stalni roaming ili

zloporaba ili prekomjerna uporaba veleprodajnog pristupa roamingu i o tomu obavijesti operatora domaće mreže. Manje stroge mjere mogle bi obuhvaćati i obvezu operatora domaće mreže da donese ili preispita politiku pravedne uporabe koju primjenjuje na svoje korisnike u skladu s detaljnim pravilima donesenima na temelju članka 6.d Uredbe (EU) br. 531/2012, ili mogućnost da operator gostujuće mreže zatraži reviziju sporazuma o veleprodajnim uslugama roaminga. Nacionalno regulatorno tijelo bi u interesu transparentnosti trebalo javnosti dati pristup informacijama o zahtjevima za odobrenja za raskid sporazuma o veleprodajnim uslugama roaminga, podložno povjerljivosti poslovnih podataka.

- (13) U pogledu pravila o veleprodajnim naknadama trebalo bi zadržati regulatorne obveze na razini Unije jer postoji rizik da bi se bilo kojom mjerom, kojom se omogućuje RLAH diljem Unije bez rješavanja pitanja razine veleprodajnih troškova povezanih s pružanjem veleprodajnih usluga roaminga, moglo narušiti unutarnje tržište usluga roaminga i ne bi se poticalo veće tržišno natjecanje. Primjerenom visinom veleprodajnih naknada trebalo bi se olakšati održivo tržišno natjecanje, među ostalim, za nove subjekte na tržištu, mala i srednja poduzeća i novoosnovana poduzeća.
- (14) Maksimalne veleprodajne naknade trebale bi služiti kao zaštitna razina i njima bi se trebalo osigurati da operatori ostvare povrat svojih troškova, uključujući združene i zajedničke troškove. Njima bi se također trebalo omogućiti rašireno održivo pružanje RLAH-a uz istovremeno ostavljanje prostora za tržišne pregovore između operatora.
- (15) Procjene troškova pružanja veleprodajnih usluga roaminga, uključujući združene i zajedničke troškove, ocijenjeni su na temelju nekoliko izvora. Jedan je izvor bio opći troškovni model za veleprodajne usluge roaminga popunjen nacionalnim podacima i utemeljen na metodi koju upotrebljavaju nacionalna regulatorna tijela za utvrđivanje cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži u skladu s pravom Unije. Drugi su izvor bile alternativne procjene troškova utemeljene na usklađenim pristupima regulaciji nacionalnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži diljem Unije. Procjena se temeljila i na postojećim veleprodajnim naknadama za roaming za neuravnotežen promet u Uniji i na dokazima o trenutačnim veleprodajnim naknadama na domaćim tržištima.
- (16) Pri razmatranju procjena troškova uzeo se u obzir mogući učinak sezone prirode prometa roaminga na opće troškove pružanja veleprodajnih usluga roaminga na nacionalnoj razini. U takvim procjenama zabilježeni su kompenzacijski učinci koji bi ublažili moguće povećanje troškova uzrokovanih sezonskom prirodnom prometom roaminga. Posebno za podatkovne usluge, povećanje domaće potražnje znači da će ukupna domaća potražnja tijekom sljedećih godina biti veća od bilo kojeg sezonskog vrhunca u određenoj godini. U skladu s time, budući da su zemaljske javne pokretne komunikacijske mreže dimenzionirane kako bi se mogle nositi s općim ulaznim trendom potaknutim domaćom potražnjom, vrhunac ukupne potražnje za mrežom uzrokovan sezonskim tokovima roaminga vjerojatno neće utjecati na povećanje troškova dimenzioniranja mobilne mreže. Za govorne pozive, u pogledu kojih je potražnja stabilnija, sezonsko povećanje roaminga moglo bi u nekim državama članicama utjecati na opće troškove dimenzioniranja mreže. Međutim, takva lokalizirana sezonska povećanja prometa mogla bi potaknuti i kretanje domaćih korisnika u turistička područja te bi se ona mogla ublažiti nadoknađujućim učinkom korisnika roaminga na korištenje kapacitetom u gradskim područjima tijekom ljetne sezone godišnjih odmora.
- (17) Korištenje podatkovnih usluga ubrzano raste u Uniji i u cijelom svijetu. Uvođenje RLAH-a od 15. lipnja 2017. trebalo bi doprinijeti tom rastu u kontekstu roaminga, što bi trebalo dovesti do znatnog smanjenja troškova po jedinici prenesenih podataka. Kako bi se uzelo u obzir povećano korištenje podatkovnih usluga i smanjenje troškova po jedinici prenesenih podataka, maksimalne veleprodajne naknade za regulirane podatkovne usluge u roamingu trebale bi se smanjivati svake godine i trebale bi se iskazivati u eurima po gigabajtu pri čemu jedan gigabajt iznosi 1 000 megabajta. Pri utvrđivanju maksimalne veleprodajne naknade za regulirane podatkovne usluge u roamingu, uzete su u obzir sve komponente pristupa koje su potrebne za pružanje usluga roaminga, uključujući troškove prijenosa za dostavljanje podatkovnog prometa u centar koji je odredio operator domaće mreže.
- (18) Pri razmatranju zaštitne uloge koju veleprodajne naknade za roaming imaju u ostvarivanju dvostrukih ciljeva kojima se želi osigurati da davatelji veleprodajnih usluga roaminga ostvare povrat svih svojih relevantnih troškova, a da RLAH pritom bude neodrživ samo u iznimnim situacijama, trebalo bi uzeti u obzir portfelj usluga koje pruža svaki davatelj veleprodajnih usluga roaminga i njihove očekivane količine prometa.
- (19) Stoga bi trebalo znatno smanjiti postojeće maksimalne veleprodajne naknade za govorne pozive, SMS i podatkovne usluge u roamingu.

- (20) Osiguravajući povjerljivost poslovnih podataka i radi praćenja i nadzora primjene Uredbe (EU) br. 531/2012 i promjena na veleprodajnim tržištima roaminga, nacionalna regulatorna tijela trebala bi biti ovlaštena tražiti informacije o sporazumima o veleprodajnom roamingu u kojima nije predviđena primjena maksimalnih veleprodajnih naknada za roaming. Tim bi tijelima također trebalo biti dopušteno tražiti informacije o donošenju i primjeni uvjeta iz ugovora o veleprodajnom roamingu čija je svrha spriječiti stalni roaming ili zlorabu ili prekomjernu uporabu veleprodajnog pristupa roamingu za potrebe koje nisu pružanje reguliranih usluga roaminga korisnicima davateljâ usluga roaminga koji putuju Unijom.
- (21) Posebna regulacija cijena koja se primjenjuje na veleprodajne usluge roaminga podrazumijeva da se opća gornja granica Unije primjenjuje na složeni proizvod koji može uključivati i druge ulazne vrijednosti veleprodajnog pristupa roamingu i međusobnog povezivanja, uključujući posebno one koje podliježu nacionalnoj ili, po mogućnosti, prekograničnoj regulaciji. S time u vezi, predviđa se smanjenje razlika u regulaciji tih ulaznih vrijednosti diljem Unije, posebno zbog eventualnih dodatnih mjera koje se mogu poduzeti u skladu s Direktivom 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ (Okvirna direktiva) kojima se nastoji osigurati veća usklađenost regulatornih pristupa. U međuvremenu bi trebalo riješiti svaki spor između operatora gostujuće mreže i drugih operatora o stopama koje se primjenjuju na te regulirane ulazne vrijednosti nužne za pružanje veleprodajnih usluga roaminga, uzimajući u obzir mišljenje BEREC-a, ako se s njim savjetovalo, u skladu s posebnim regulatornim obvezama koje se primjenjuju na roaming te u skladu s Okvirnom direktivom i s direktivama 2002/19/EZ ⁽²⁾, 2002/20/EZ ⁽³⁾, i 2002/22/EZ ⁽⁴⁾ Europskog parlamenta i Vijeća.
- (22) Potrebno je pratiti i redovito preispitivati funkcioniranje veleprodajnih tržišta roaminga i njihov međusobni odnos s maloprodajnim tržištem roaminga, uzimajući u obzir razvoj tržišnog natjecanja te tehnološki razvoj i prometne tokove. U tu bi svrhu Komisija trebala do 15. prosinca 2018. Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti privremeno izvješće u kojem sažeto navodi učinke ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming, uzimajući u obzir sva relevantna izvješća BEREC-a. Komisija bi nakon toga trebala podnositi dvogodišnja izvješća Europskom parlamentu i Vijeću. Prvo takvo izvješće trebalo bi se podnijeti do 15. prosinca 2019. godine. Komisija bi u svojim dvogodišnjim izvješćima trebala posebno ocijeniti utječe li RLAH na razvoj tarifnih modela koji su dostupni na maloprodajnom tržištu. To bi s jedne strane trebalo uključivati procjenu eventualnog uvođenja tarifnih modela koji obuhvaćaju samo domaće usluge i u potpunosti isključuju maloprodajne usluge roaminga, što dovodi u pitanje osnovni cilj RLAH-a, a s druge strane procjenu eventualne smanjene dostupnosti neograničenih tarifnih modela, što bi također moglo predstavljati gubitak za potrošače i dovesti u pitanje ciljeve jedinstvenog digitalnog tržišta. U dvogodišnjim izvješćima Komisije trebalo bi osobito analizirati u kojoj su mjeri nacionalna regulatorna tijela odobrila izvanredne maloprodajne dodatne naknade za roaming, sposobnosti operatora domaće mreže da zadrže svoje domaće modele naplaćivanja i sposobnost operatora gostujuće mreže da nadoknade stvarno nastale troškove pružanja reguliranih veleprodajnih usluga roaminga. Kako bi se omogućilo takvo izvješćivanje s ciljem ocjene kako se tržišta roaminga prilagođavaju pravilima RLAH-a, trebalo bi prikupiti dovoljno podataka o funkcioniranju tih tržišta nakon provedbe tih pravila.
- (23) Kako bi mogao procjenjivati razvoj tržišnog natjecanja na tržištima roaminga u cijeloj Uniji i redovito izvješćivati o promjenama stvarnih veleprodajnih naknada za roaming za neuravnoteženi promet između pružatelja usluga roaminga, BEREC bi trebao prikupljati podatke od nacionalnih regulatornih tijela o stvarnim naknadama koje se primjenjuju na uravnotežen i neuravnotežen promet. BEREC bi također trebao prikupljati podatke o slučajevima kada su strane sporazuma o veleprodajnom roamingu odlučile da neće primjenjivati maksimalne veleprodajne naknade za roaming ili su na veleprodajnoj razini provele mjere čiji je cilj spriječiti stalni roaming ili zlorabu ili prekomjernu uporabu veleprodajnih pristupa roamingu za potrebe koje nisu pružanje reguliranih usluga roaminga korisnicima davateljâ usluga roaminga tijekom povremenih putovanja tih korisnika unutar Unije. Na temelju prikupljenih podataka BEREC bi trebao redovito izvješćivati o odnosu između maloprodajnih cijena, veleprodajnih naknada i veleprodajnih troškova za usluge roaminga.

⁽¹⁾ Direktiva 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva) (SL L 108, 24.4.2002., str. 33.).

⁽²⁾ Direktiva 2002/19/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o pristupu i međusobnom povezivanju elektroničkih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme (Direktiva o pristupu) (SL L 108, 24.4.2002., str. 7.).

⁽³⁾ Direktiva 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o ovlaštenju) (SL L 108, 24.4.2002., str. 21.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi) (SL L 108, 24.4.2002., str. 51.).

- (24) Komisija, BEREC i relevantna nacionalna regulatorna tijela trebali bi osigurati potpunu povjerljivost poslovnih podataka pri razmjeni informacija za potrebe preispitivanja, praćenja i nadziranja primjene Uredbe (EU) br. 531/2012. Stoga poštovanje zahtjeva u pogledu povjerljivosti poslovnih podataka ne bi smjelo sprječavati nacionalna regulatorna tijela da pravovremeno razmjenjuju povjerljive informacije u te svrhe.
- (25) Uredbu (EU) br. 531/2012 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (26) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice jer se nacionalnim mjerama ne može osigurati da su pravila o veleprodajnim tržištima roaminga u skladu s pravilima Unije o maloprodajnim uslugama roaminga, nego se zbog prekograničnih učinaka nacionalnih veleprodajnih tržišta roaminga na pružanje maloprodajnih usluga roaminga u Uniji oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (27) Ovom Uredbom poštuju se temeljna prava i načela priznata u Povelji Europske unije o temeljnim pravima,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EU) br. 531/2012 mijenja se kako slijedi:

1. Članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 4. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„4. Pravila o reguliranim veleprodajnim naknadama za roaming utvrđena u člancima 7., 9. i 12. primjenjuju se na davanje pristupa svim komponentama veleprodajnog pristupa roamingu iz stavka 3. osim ako su se obje strane sporazuma o veleprodajnom roamingu izričito složile da se na prosječnu veleprodajnu naknadu za roaming koja je posljedica primjene ugovora za vrijeme valjanosti sporazuma ne primjenjuje maksimalna regulirana veleprodajna naknada za roaming.”;

(b) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Standardna ponuda iz stavka 5. mora biti u dovoljnoj mjeri detaljna i mora uključivati sve komponente potrebne za veleprodajni pristup roamingu kako je navedeno u stavku 3. te sadržava opis ponuda relevantnih za izravan veleprodajni pristup roamingu i pristup preprodaji veleprodajnih usluga roaminga, kao i pripadajuće uvjete.

Ta standardna ponuda može obuhvaćati uvjete za sprečavanje stalnog roaminga ili zlorabe ili prekomjerne uporabe veleprodajnog pristupa roamingu za potrebe koje nisu pružanje reguliranih usluga roaminga korisnicima davatelja usluga roaminga tijekom povremenih putovanja tih korisnika unutar Unije. Ako je tako utvrđeno u standardnoj ponudi, takvi uvjeti uključuju posebne mjere koje operator gostujuće mreže može poduzeti kako bi spriječio stalni roaming ili zlorabu ili prekomjernu uporabu veleprodajnog pristupa roamingu, kao i objektivne kriterije na temelju kojih se mogu poduzeti te mjere. Takvi se kriteriji mogu odnositi na skupne informacije o prometu roaminga. Oni se ne smiju odnositi na posebne informacije povezane s osobnim prometom korisnika davatelja usluga roaminga.

U standardnoj ponudi može se, među ostalim, utvrditi da operator gostujuće mreže, ako ima opravdane razloge vjerovati da postoji stalni roaming od strane velikog dijela korisnika davatelja usluga roaminga ili zloraba ili prekomjerna uporaba veleprodajnog pristupa roamingu, može od davatelja usluga roaminga, ne dovodeći u pitanje zahtjeve Unije i nacionalne zahtjeve u pogledu zaštite podataka, zatražiti informacije na temelju kojih se može utvrditi postoji li kod velikog dijela korisnika davatelja usluga roaminga stalni roaming ili postoji li zloraba ili prekomjerna uporaba veleprodajnog pristupa roamingu na mreži gostujućeg operatora, kao što su informacije o dijelu korisnika kod kojih je, na temelju objektivnih pokazatelja u skladu s detaljnim pravilima za primjenu, politike pravedne uporabe donesenim na temelju članka 6.d, utvrđen rizik od zlorabe ili prekomjerne uporabe reguliranih maloprodajnih usluga roaminga koje se daju po primjenjivoj domaćoj maloprodajnoj cijeni.

U standardnoj ponudi može se, kao krajnju mjeru ako se ta situacija nije uspjela riješiti manje strogim mjerama, utvrditi mogućnost raskida sporazuma o veleprodajnom roamingu ako operator gostujuće mreže na temelju objektivnih kriterija utvrdi da od strane velikog dijela korisnika davatelja usluga roaminga postoji stalni roaming ili zlorabna ili prekomjerna uporaba veleprodajnog pristupa roamingu i o tome obavijesti operatora domaće mreže.

Operator gostujuće mreže može jednostrano raskinuti sporazum o veleprodajnom roamingu iz razloga stalnog roaminga ili zlorabe ili prekomjerne uporabe veleprodajnog pristupa roamingu samo uz prethodno odobrenje nacionalnog regulatornog tijela operatora gostujuće mreže.

U roku od tri mjeseca od primitka zahtjeva operatora gostujuće mreže za odobrenje raskida sporazuma o veleprodajnom roamingu, nacionalno regulatorno tijelo operatora gostujuće mreže, nakon savjetovanja s nacionalnim regulatornim tijelom operatora domaće mreže, odlučuje o tome hoće li dati ili odbiti takvo odobrenje te o tome obavješćuje Komisiju.

Nacionalna regulatorna tijela operatora gostujuće mreže i operatora domaće mreže mogu svaki pojedinačno od BEREC-a zatražiti da donese mišljenje o mjerama koje je potrebno poduzeti u skladu s ovom Uredbom. BEREC donosi mišljenje u roku od mjesec dana od primitka takva zahtjeva.

Ako je BEREC-u upućen takav zahtjev, nacionalno regulatorno tijelo operatora gostujuće mreže čeka i prije donošenja odluke u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir mišljenje BEREC-a, podložno tromjesečnom roku iz šestog podstavka, o davanju ili odbijanju odobrenja raskida sporazuma o veleprodajnom roamingu.

Nacionalno regulatorno tijelo operatora gostujuće mreže javnosti stavlja na raspolaganje informacije o odobrenjima za raskid sporazuma o veleprodajnom roamingu, podložno povjerljivosti poslovnih podataka.

Podstavcima od petoga do devetoga ovog stavka ne dovode se u pitanje ovlast nacionalnog regulatornog tijela da na temelju članka 16. stavka 6. zatraži hitan prestanak kršenja obveza utvrđenih u ovoj Uredbi, kao ni pravo operatora gostujuće mreže da primijeni odgovarajuće mjere s ciljem borbe protiv prijevare.

Prema potrebi, nacionalna regulatorna tijela radi provedbe obveza utvrđenih u ovom članku određuju izmjene standardnih ponuda, među ostalim u pogledu posebnih mjera koje operator gostujuće mreže može poduzeti kako bi spriječio stalni roaming ili zlorabu ili prekomjernu uporabu veleprodajnog pristupa roamingu i u pogledu objektivnih kriterija na temelju kojih operator gostujuće mreže može poduzeti te mjere."

2. U članku 7. stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. S učinkom od 15. lipnja 2017., prosječna veleprodajna naknada koju operator gostujuće mreže može naplatiti davatelju usluga roaminga za pružanje reguliranih poziva u roamingu započetih u toj gostujućoj mreži, uključujući, među ostalim, troškove započinjanja, prijenosa i završavanja, ne smije biti veća od zaštitne granične vrijednosti od 0,032 EUR po minuti. Ta maksimalna veleprodajna naknada, ne dovodeći u pitanje članak 19., ostaje 0,032 EUR do 30. lipnja 2022.

2. Prosječna veleprodajna naknada iz stavka 1. primjenjuje se između bilo koja dva operatora i izračunava se za dvanaestomjesečno razdoblje ili bilo koje kraće razdoblje preostalo do kraja razdoblja primjene maksimalne prosječne veleprodajne naknade kako je predviđeno u stavku 1. ili prije 30. lipnja 2022.”

3. U članku 9. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. S učinkom od 15. lipnja 2017., prosječna veleprodajna naknada koju operator gostujuće mreže može naplatiti davatelju usluga roaminga za pružanje reguliranih usluga SMS poruka u roamingu započetih u toj gostujućoj mreži ne smije biti veća od zaštitne granične vrijednosti od 0,01 EUR po SMS poruci i, ne dovodeći u pitanje članak 19., ostaje 0,01 EUR do 30. lipnja 2022.”

4. U članku 12. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. S učinkom od 15. lipnja 2017., prosječna veleprodajna naknada koju operator gostujuće mreže može naplatiti davatelju usluga roaminga za pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu s pomoću te gostujuće mreže ne smije biti veća od zaštitne granične vrijednosti od 7,70 EUR po gigabajtu prenesenih podataka. Ta maksimalna veleprodajna naknada smanjuje se 1. siječnja 2018. na 6,00 EUR po gigabajtu, 1. siječnja 2019. na 4,50 EUR po gigabajtu, 1. siječnja 2020. na 3,50 EUR po gigabajtu, 1. siječnja 2021. na 3,00 EUR po gigabajtu te 1. siječnja 2022. na 2,50 EUR po gigabajtu. Ne dovodeći u pitanje članak 19., ona ostaje 2,50 EUR po gigabajtu prenesenih podataka do 30. lipnja 2022.”

5. Članak 16. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Nacionalna regulatorna tijela i, prema potrebi, BEREC objavljuju ažurirane podatke o primjeni ove Uredbe, posebno članaka 6.a, 6.b, 6.c, 6.e, 7., 9. i 12., na način da se zainteresiranim stranama omogućuje jednostavan pristup tim podacima.”;

(b) umeće se sljedeći stavak:

„4.a Ako nacionalno regulatorno tijelo smatra da su informacije povjerljive u skladu s pravilima Unije i nacionalnim pravilima o povjerljivosti poslovnih podataka, Komisija, BEREC i sva druga relevantna nacionalna regulatorna tijela moraju osigurati takvu povjerljivost. Povjerljivost poslovnih podataka ne smije sprječavati pravovremenu razmjenu informacija između nacionalnih regulatornih tijela, Komisije, BEREC-a i svih drugih relevantnih nacionalnih regulatornih tijela u svrhu preispitivanja, praćenja i nadziranja primjene ove Uredbe.”

6. U članku 17. stavku 1. dodaje se sljedeći podstavak:

„Sporovi između operatora gostujuće mreže i drugih operatora o stopama koje se primjenjuju na ulazne elemente potrebne za pružanje reguliranih veleprodajnih usluga roaminga mogu se uputiti nadležnom nacionalnom regulatornom tijelu ili tijelima u skladu s člankom 20. ili 21. Okvirne direktive. U takvu slučaju nadležno nacionalno regulatorno tijelo ili tijela mogu se savjetovati s BEREC-om o mjerama koje treba poduzeti u skladu s Okvirnom direktivom, posebnim direktivama ili ovom Uredbom za rješavanje spora. Ako se savjetovalo s BEREC-om, nadležno nacionalno regulatorno tijelo ili tijela čekaju mišljenje BEREC-a prije poduzimanja mjera za rješavanje spora.”

7. Članak 19. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Osim toga, Komisija do 15. prosinca 2018. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi privremeno izvješće u kojem sažeto navodi učinke ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming, uzimajući u obzir sva relevantna izvješća BEREC-a. Komisija zatim, nakon savjetovanja s BEREC-om, podnosi dvogodišnje izvješće Europskom parlamentu i Vijeću te mu prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog o izmjeni maksimalnih veleprodajnih naknada za regulirane usluge roaminga utvrđenih u ovoj Uredbi. Prvo takvo izvješće podnosi se do 15. prosinca 2019.

Ta dvogodišnja izvješća uključuju, među ostalim, procjenu:

- (a) dostupnosti i kvalitete usluga, uključujući usluge koje predstavljaju alternativu reguliranim maloprodajnim govornim, SMS i podatkovnim uslugama u roamingu, posebno s obzirom na tehnološki razvoj;
- (b) stupnja tržišnog natjecanja na maloprodajnim i veleprodajnim tržištima roaminga, posebno konkurentskog položaja malih, neovisnih ili novih operatora i pokretnih virtualnih mrežnih operatora, uključujući učinke komercijalnih sporazuma na tržišno natjecanje i stupanj međusobnog povezivanja među operatorima;
- (c) mjere u kojoj je provedba strukturnih mjera predviđenih člancima 3. i 4., a osobito, na temelju informacija dobivenih od nacionalnih regulatornih tijela, postupka za prethodno odobrenje utvrđenog u članku 3. stavku 6., imala za posljedicu razvoj tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu reguliranih usluga roaminga;

- (d) razvoja dostupnih maloprodajnih tarifnih modela;
  - (e) promjena u obrascima potrošnje podatkovnog prometa i za domaće usluge i za usluge roaminga;
  - (f) sposobnosti operatora domaće mreže da zadrži svoj domaći model naplaćivanja i mjere u kojoj su izvanredne maloprodajne dodatne naknade za roaming odobrene na temelju članka 6.c;
  - (g) sposobnosti operatora gostujuće mreže da osiguraju povrat stvarno nastalih troškova pružanja reguliranih veleprodajnih usluga roaminga;
  - (h) učinka primjene politike pravedne uporabe od strane operatora u skladu s člankom 6.d, uključujući utvrđivanje svih nedosljednosti u primjeni i provedbi takve politike pravedne uporabe.”;
- (b) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Kako bi procijenio razvoj tržišnog natjecanja na tržištima roaminga u cijeloj Uniji, BEREC redovito prikuplja podatke od nacionalnih regulatornih tijela o promjenama maloprodajnih i veleprodajnih naknada za regulirane govorne, SMS i podatkovne usluge u roamingu, uključujući veleprodajne naknade koje se primjenjuju na uravnoteženi i neuravnoteženi roaming promet. Također prikuplja podatke o ugovorima o veleprodajnom roamingu na koje se ne primjenjuju maksimalne veleprodajne naknade za roaming predviđene u člancima 7., 9. i 12. i o provedbi ugovornih mjera na veleprodajnoj razini radi sprječavanja stalnog roaminga ili zlorabe ili prekomjerne uporabe veleprodajnog pristupa roamingu za potrebe koje nisu pružanje reguliranih usluga roaminga korisnicima davateljâ usluga roaminga tijekom povremenih putovanja tih korisnika unutar Unije.

Komisiju se obavješćuje o navedenim podacima najmanje dvaput godišnje. Komisija te podatke objavljuje.

Na temelju prikupljenih podataka BEREC redovito izvješćuje o razvoju cijena i obrazaca potrošnje u državama članicama i za domaće usluge i za usluge roaminga, o razvoju trenutanih veleprodajnih cijena za roaming za neuravnoteženi promet između pružatelja usluga roaminga te o odnosu između maloprodajnih cijena, veleprodajnih naknada i veleprodajnih troškova za usluge roaminga. BEREC ocjenjuje koliko su ti elementi međusobno povezani.

BEREC također svake godine od nacionalnih regulatornih tijela prikuplja podatke o transparentnosti i usporedivosti različitih tarifa koje operatori nude svojim korisnicima. Komisija objavljuje navedene podatke i nalaze.”

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 1. točke 2., 3. i 4. primjenjuju se od 15. lipnja 2017.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 17. svibnja 2017.

Za Europski parlament

Predsjednik

A. TAJANI

Za Vijeće

Predsjednik

C. ABELA